

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului depus de Ciubuc Ion,
reprezentat de avocatul Mustață Eugeniu,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în
judecată depusă de Ciubuc Ion împotriva Casei Naționale de Asigurări
Sociale, terț Administrația Națională a Penitenciarelor cu privire la anularea
actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului
administrativ favorabil,

împotriva deciziei din 13 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău

*(Dosarul nr. 3ra-276/24
NR. PIGD 2-21132670-01-3ra-21032024)*

Admisibilitatea recursului depus până la 1 septembrie 2023; Art.246 Cod
administrativ (versiunea până la 1 septembrie 2023)

Au examinat anterior cauza judecătorești: Instanța de fond: L.Holevițaia,
Instanța de apel : V.Negru, E.Palanciuc, I.Dutca,

04 septembrie 2024

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursului depus de Ciubuc Ion, reprezentat de avocatul Mustață Eugeniu

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Diana Stănilă,

Ion Malanciuc, *judcători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La data de 07 septembrie 2021, Ciubuc Ion s-a adresat în instanța de judecată cu acțiune în contencios administrativ împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, terț Administrația Națională a Penitenciarelor cu privire la anularea actului administrativ individual de respingere a solicitării și obligarea emiterii actului administrativ favorabil.

2. În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că, la 29.06.2021, s-a adresat cu cerere Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Hâncești, prin care a solicitat recalcularea pensiei prin includerea perioadei de la 01.12.2011 până la 21.06.2021 în vechimea de muncă din care s-a stabilit pensie la data de 29.11.2011, reieșind din media lunară pentru ultimele 12 luni calendaristice precedente concedierii din 21.06.2021.

3. A relatat că, prin Decizia CTAS Hâncești nr.13/2021/25740 din 02.07.2021, a fost respinsă cererea de recalculare a pensiei, pe motivul că dreptul la pensie apare o singură dată după eliberarea din serviciu. Nefiind de acord cu Decizia CTAS Hâncești nr.13/2021/25740 din 02.07.2021, la 29.07.2021, Ciubuc Ion s-a adresat cu cerere prealabilă Casei Naționale de Asigurări Sociale, prin care a solicitat reexaminarea cererii cu emiterea unei noi decizii prin care să fie admisă cererea de recalculare a pensiei. Prin răspunsul CNAS nr.C-1434/21 din 12.08.2021, reclamantului i s-a refuzat în admiterea cererii, menționându-se, că legea nu prevede dreptul la recalcularea pensiei după o eventuală reangajare la serviciu.

4. Reclamantul a remarcat că, începând cu 29.11.2011, este pensionar în conformitate cu art.13 lit. a) al Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr.1544-XII din 23.06.1993. Ulterior, la data de 01.12.2011, s-a reangajat în câmpul muncii și a activat până la data de 21.06.2021. În acest context, a fost emis calculul vechimii în serviciu pentru stabilirea pensiei în RM din 22.06.2021, prin care s-a stabilit că, la data de 21.06.2021, vechimea în muncă a lui Ciubuc Ion ce dă dreptul la pensie, constituie 33 ani, 09 luni, 16 zile.

5. Consideră reclamantul că la caz sunt aplicabile și prevederile art.61 alin.(1) din Legea nr.1544-XII din 23.06.1993, conform căruia, recalcularea pensiilor stabilite anterior militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și familiilor acestora în legătură cu

punerea în aplicare a prezentei legi se efectuează în temeiul documentelor aflate la momentul recalculării în organele de pensionare. Dacă pensionarul va prezenta ulterior acte suplimentare ce i-ar acorda dreptul la majorarea pensiei, recalcularea se va efectua pentru perioada precedentă, dar cel mult pentru 12 luni de la data depunerii actelor suplimentare și nu mai devreme de data punerii în aplicare a prezentei legi.

6. Totodată, prevederile art.61 din Legea nr.1544-XII din 23.06.1993, indică că, recalcularea pensiilor stabilite anterior militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și familiilor acestora în legătură cu punerea în aplicare a prezentei legi se efectuează în temeiul documentelor aflate la momentul recalculării în organele de pensionare. Dacă pensionarul va prezenta ulterior acte suplimentare ce i-ar acorda dreptul la majorarea pensiei, recalcularea se va efectua pentru perioada precedentă, dar cel mult pentru 12 luni de la data de punerii actelor suplimentare și nu mai devreme de data punerii în aplicare a prezentei legi. Casa Națională de Asigurări Sociale a început a stabili, calcula și achita pensia angajaților structurilor de forță începând cu 01.01.2017, iar din data intrării în vigoare a Legii nr.1544-XII din 23.06.1993 și până la 01.01.2017, circumstanța precum reangajarea în structurile de forță, constituia temei de recalculare a pensiei.

7. De asemenea, a opinat reclamantul, că cel mai important moment pentru a înțelege faptul că, perioada de serviciu acumulată după data stabilirii la pensie, constituie temei de recalculare a pensiei, sunt relevante prevederile art.2 alin.(2), coroborat cu art.61 alin.(2) ale Legii nr.1544 din 23.06.1993, din care rezultă cu certitudine că în cazul în care persoana a mai activat în serviciu după stabilirea pensiei i se recalculează pensia după trecerea lor în rezervă sau în retragere (demisie/concediere). Interpretare diferită a prevederilor art.61 din Legea nr.1544-XII din 23.06.1993, decât cea acceptată pe toată perioada 23.06.1993 și până la 01.01.2017, în sensul reținut de pârâtă, este inadmisibilă, deoarece contravine principiului securității raporturilor juridice degajat de art. 6 din Convenția europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale.

8. A solicitat, reclamantul anularea deciziei Casei Naționale de Asigurări Sociale Hâncești nr.13/2021/25740 din 02.07.2021 și refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr.C-1434/21 din 12.08.2021 de a satisface cererea prealabilă din 29.07.2021, cu obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a emite actul administrativ individual privind recalcularea pensiei lui Ciubuc Ion, ținând cont de vechimea în muncă de 33 ani, 09 luni și 16 zile, din suma soldei, reieșind din media lunară pentru ultimele 12 luni calendaristice precedente concedieri din 21.06.2021 și compensarea cheltuielilor de judecată.

9. Prin hotărârea din 28 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani), acțiunea în contencios administrativ înaintată de Ciubuc Ion împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, terț Administrația Națională a Penitenciarelor cu privire la anularea actului administrativ individual de

respingere a solicitării și obligarea emiterii actului administrativ favorabil, a fost respinsă ca neîntemeiată.

10. La data de 29.06.2022, în interiorul termenului legal statuat la art.232 alin. (1) Cod administrativ, avocatul Musteață Eugeniu, în interesele apelantului Ciubuc Ion a depus apel nemotivat, iar la data de 03.12.2022, a fost depusă motivarea apelului, prin care apelantul a solicitat admiterea acesteia, casarea hotărârii instanței de fond și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii în sensul formulat.

11. Prin decizia din 13 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de avocatul Musteață Eugeniu, în interesele lui Ciubuc Ion, împotriva hotărârii din 28 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani).

12. În motivarea soluției sale instanța de apel a reținut că, din 29.11.2011, Ciubuc Ion este beneficiar de pensie, în conformitate cu Legea nr.1544-XII din 23.06.1993 privind asigurarea cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne. Ulterior, după stabilirea pensiei, Ciubuc Ion, la data de 01.12.2011, s-a reangajat în câmpul muncii, inclusiv în cadrul organelor afacerilor interne, unde a activat până la data de 21.06.2021.

13. Astfel, analizând temeiurile/condițiile de recalculare a pensiei, în coraport cu situația apelantului/reclamant, instanța de apel a constatat că, Ciubuc Ion nu se încadrează în niciuna din aceste temeiuri/condiții. Or, art.61 din Legea nr.1544-XII din 23.06.1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, nu prevede în niciun fel faptul, că militarii, persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne au dreptul la recalcularea pensiei în cazul, în care au fost reîncadrați în funcție și au activat în continuare în funcția deținută anterior, prin ce li s-a mărit perioada de vechime în muncă.

14. Drept urmare, Curtea de Apel Chișinău a remarcat că, eliberarea lui Ciubuc Ion din serviciu, cu ulterioara reîncadrare în funcție, nu se încadrează în prevederile art.61 alin.(1) din Legea nr.1544-XII din 23.06.1993, iar, actele prezentate în acest sens de către reclamant nu pot fi echivalate cu ordinul referitor la persoanele din corpul de ofițeri și din corpul de comandă al organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, căroră li s-a prelungit, peste limita de vârstă, stabilită de legislație, termenul de aflare în serviciu militar prin contract sau în serviciu în organele afacerilor interne.

15. La 20 martie 2024, prin intermediul poștei electronice, Ciubuc Ion, reprezentat de avocatul Musteață Eugeniu, a depus recurs împotriva deciziei din 13 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea unei decizii noi de admitere a acțiunii.

16. În motivarea recursului s-a invocat că, instanțele inferioare, au interpretat eronat prevederile art.61 din Legea nr. 1544-XII din 23 iunie

1993, prin invocarea faptului precum că recalcularea pensiei se face doar în baza actelor existente de până la stabilirea pensiei, ori această normă nu degajează o astfel ipoteză și dimpotrivă indică că „Recalcularea pensiilor stabilite anterior militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și familiilor acestora în legătură cu punerea în aplicare a prezentei legi, se efectuează în temeiul documentelor aflate la momentul recalculării în organele de pensionare.

17. Consideră că instanța de apel, în mod arbitrar a concluzionat că intimatul a solicitat stabilirea unei noi pensii sau pensiei repetate, sub pretextul că prevederile art. 61 din Legea nr.1544-XII din 23 iunie 1993, nu prevăd expres recalcularea pensiei după eventuala reangajare, reducând astfel norma la absurd. Prin urmare, alegația precum că art.61 din Legea nr.1544-XII din 23 iunie 1993, nu prevede expres recalcularea pensiei după eventuala reangajare, este lipsită de o justificare, ori, prin aplicarea tehnicii legislative de a include toate circumstanțele și actele care pot duce la recalcularea pensiei este inoportună și imposibilă.

18. De asemenea a mai remarcat recurentul faptul că la prezentarea ulterioară a actelor suplimentare ce ar acorda persoanei dreptul la majorarea pensiei, legislatorul nu a indicat faptul că aceste acte trebuie să fi existat până data stabilirii pensiei și nici nu rezultă din lege acest fapt. Or, alegația precum că recalcularea pensiei se face doar în baza actelor ce au existat până la data stabilirii pensiei dar au fost prezentate ulterior este o concluzie eronată la care s-a ajuns prin excluderea ipotezelor concrete din aria de ipoteze pe care le acoperă norma juridică respectivă, denaturând în mod vădit norma legală.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

19. Art. 244 alin. (1) Cod administrativ prevede următoarele:

„(1) Hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.”

20. Art. 245 Cod administrativ relevă că:

„Recursul se depune la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la pronunțarea hotărârii sau a deciziei motivate, dacă legea nu stabilește un alt termen.”

21. Art. 245¹ din Codul administrativ prevede că:

(1) Recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărârea sau decizia contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

c) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;

d) hotărârea sau decizia este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

e) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv;

f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(2) Temeiurile menționate la alin.(1) lit.c) și d) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.

(3) Aprecierea probelor dată de prima instanță și instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului în care se invocă temeiul de la alin.(1) lit.d) sau a cazului în care Curtea Supremă de Justiție examinează cauza după trimitere la rejudecare. La examinarea recursului într-o cauză care a fost trimisă anterior la rejudecare pot fi prezentate probe noi dacă acestea au fost restituite nejustificat sau nu au fost reclamate de către instanța de judecată contrar prezentului cod.

22. Art. 246 alin. (1) și (2) Codul administrativ prevede că:

(1) Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă recursul este inadmisibil, completul din 3 judecători adoptă o încheiere irevocabilă. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților.

(2) Recursul se declară inadmisibil în special când:

a) decizia instanței de apel nu poate fi contestată cu recurs;

a¹) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.245¹;

b) recursul este depus în mod repetat;

c) recursul este depus de o persoană neîmputernicită;

d) recursul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art.245 alin.(1);

e) motivarea recursului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.245 alin.(2);

f) cererea de recurs nu corespunde cerințelor stabilite la art.244 alin.(2), art.233 alin.(1) și (2) și art.234 alin.(1) și recurentul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de Curtea Supremă de Justiție;

g) problema juridică invocată în recurs nu este de o importanță fundamentală pentru dezvoltarea jurisprudenței;

h) recursul este vădit neîntemeiat.

MOTIVAREA INSTANȚEI

23. Referitor la termenul de depunere a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că decizia motivată a instanței de apel a fost notificată recurentului la 14 martie 2024, prin intermediul poștei electronice, fapt ce se confirmă prin scrisoarea anexată la dosar (f.d.118). Cererea de recurs a fost depusă la data de 20 martie 2024. Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, consideră că recursul este depus cu respectarea prevederilor art. 245 din Codul administrativ.

24. Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase. Astfel, normele pre citate oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

25. În această ordine de idei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

26. Completul Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

27. Instanța de recurs atestă că motivele de casare, invocate în recurs de Autoritatea Aeronautică Civilă, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ, deoarece se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către Curtea de Apel Chișinău și nu relevă interpretarea contrară a legii și aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural sau că aceasta s-ar baza în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

28. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul depus de Ciubuc Ion, reprezentat de avocatul Mustață Eugeniu, conține obiecții de fapt și de drept similare celor expuse în cererea de chemare în judecată, care au fost analizate de către Curtea de Apel Chișinău, fiind apreciate în mod corespunzător. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în prima instanță, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

29. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii/deciziei și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ.

30. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată.

31. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate Curții de Apel Chișinău și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici. Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretensei interpretări și/sau aplicări eronate a prevederilor legale de către Curtea de Apel Chișinău, nu echivalează cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea unei asemenea pretenși argument, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție s-ar substitui autorului recursului, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu.

32. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea

și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

33. În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

34. Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Din aceste motive, în conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară ca inadmisibil recursul depus de Ciubuc Ion, reprezentat de avocatul Mustață Eugeniu.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc